

Sygn. akt **V Ca 247/23**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Magdalena Majewska

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2023 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. J. i A. J.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w W.

z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II C 845/22

oddala apelację;

zasądza od W. J. i A. J. na rzecz (...)A. z siedzibą w W. kwoty po 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Magdalena Majewska

Sygn. akt V Ca 247/23

UZASADNIENIE

Powodowie A. J. i W. J. domagali się zasądzenia od (...) Spółki akcyjnej w W. kwot po 600 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 19 listopada 2021 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 r. dochodzą od pozwanego zryczałtowanego odszkodowania za opóźnienie lotu. Wyjaśnili, że 18 listopada 2021 r. mieli zaplanowany lot z lotniska w P. (D.) do lotniska (...) w W.. Zaplanowany lot został ostatecznie opóźniony o 13 godzin i 15 minut.

W odpowiedzi na pozew, pozwany domagał się oddalenia powództwa. W uzasadnieniu potwierdził, że lot z D. do W. z dnia 18 listopada 2021 r. został opóźniony. Podniósł jednak, że roszczenie zgłoszone przez powodów pozostaje niezasadne ze względu na fakt, że odwołanie lotu wyniknęło z nadzwyczajnych okoliczności, wyłączających odpowiedzialność przewoźnika. Wskazano, że przyczyną odwołania lotu było nagle pogorszenie stanu zdrowia kapitana tuż przed startem przedmiotowego lotu, co należy postrzegać w kategoriach okoliczności nagłej, niemożliwej do wcześniejszego przewidzenia. Pozwany podkreślił, że do ww. sytuacji doszło poza portem macierzystym

przewoźnika, a do wykonania rejsu został wyznaczony kapitan rejsu (...) który przyleciał o 15:57 UTC na (...) i który musiał odbyć 16 godzinny odpoczynek po rejsie długodystansowym. Wszyscy pasażerowie otrzymali bezpłatny hotel i wyżywienie.

Wyrokiem z dnia 19 października 2022 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w pkt I oddalił powództwo, w pkt II zasądził od każdego z powodów - W. J., A. J. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty po 908,50 zł tytułem kosztów procesu, wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, w tym kwoty po 900,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w całości. Orzeczeniu Sądu I instancji zarzucił naruszenie:

art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu przez Sąd Instancji, iż choroba kapitana statku powietrznego mającego zrealizować w dniu 18.11.2021 r. o godzinie 18:45 UTC rejs z D. do W.)? stanowi podstawę do odmowy wypłat)? powodom odszkodowania za opóźniony lot, podczas gdy zgodna z logiką i doświadczeniem życiowym interpretacja zapisów protokołu nr (...) r. ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy z którego wynika, iż już w dn. 16.11.2021 r. pierwszy pilot czuł objawy? przegrzania słonecznego, zaś w kolejnym dniu 17.11.2021 r., a więc dzień przed planowanym wylotem ogólnie czuł się źle nie miał apatyty, miał osłabione nogi i czuł w nich niemoc, dodatkowo ręce odmówiły mu posłuszeństwa winna skutkować uznaniem, iż w sprawie tej nie wystąpiły nadzwyczajne okoliczności uzasadniające zwolnienie przewoźnika z obowiązku zapłaty odszkodowania za lot zrealizowany niezgodnie z umową łączącą strony niniejszego procesu;

art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, poprzez jego zastosowanie skutkujące nieuzasadnioną odmową wypłaty przez przewoźnika odszkodowania za opóźniony lot w sytuacji, gdy powodom przysługiwało uprawnienie do domagania się wypłaty odszkodowania o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. c) powołanego rozporządzenia;

art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwą wykładnię skutkującą uznaniem, iż pozwany udowodnił wystąpienie po swojej stronie przesłanki egzoneracyjnej uwalniającego go od odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 7 ust. 1 a rozporządzenia (WE) nr 261/2004 podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy winna prowadzić do przeciwnych wniosków.

Mając na względzie powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów dochodzonych pozwem kwot oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powodów kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz akceptuje wnioski wywiedzione z tych ustaleń, wskazując iż podjęte rozstrzygnięcie znajduje oparcie w obowiązujących przepisach oraz w

wywiedzionych na ich podstawie niewadliwych rozważaniach prawnych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Za chybiony należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten przyznaje sądowi swobodę w ocenie zebranego materiału dowodowego, zaś zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy można uznać za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź doświadczeniem życiowym. Dla skuteczności zarzutu naruszenia ww. przepisu nie wystarcza samo twierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Jeżeli zaś z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Zwalczenie oceny dowodów nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla apelującego wersji ustaleń opartej na jego subiektywnej ocenie, lecz konieczne jest przy posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi wykazanie, że określone w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy. Analizując treść zarzutów podniesionych w apelacji należy dojść do wniosku, iż stanowią one jedynie nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi w toku niniejszej sprawy przez Sąd Rejonowy. Wskazać należy, że sam fakt, iż pilot który miał obsługiwać dany lot, dwa dni przed wskazanym lotem poczuł się gorzej nie oznacza bynajmniej, że już wówczas pozwana winna była podjąć działania celem zorganizowania zastępstwa za danego niezbędnego członka załogi. Okoliczność doświadczenia gorszego samopoczucia niewzbudzającego obaw samego chorego na dwa dni przed planowanym lotem nie oznacza posiadania wiedzy o tym, że stan zdrowia nie ulegnie poprawie i niezbędne stanie się wyznaczenie innego pilota do odbycia rejsu. Niewątpliwie nierzadko gorsze samopoczucie przechodzi samoistnie i nie wymaga żadnej interwencji lekarskiej.

W ocenie Sądu Okręgowego, prawidłowo sąd pierwszej instancji ustalił, że w okolicznościach niniejszej sprawy fakt doznania udaru i konieczność hospitalizacji pierwszego oficera mającego wykonać rejs na ok. dwie godziny przed planowanym lotem, za opóźnienie którego powodowie domagają się wypłaty odszkodowania, był okolicznością nadzwyczajną o której mowa w art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie nr 295/91.

Za chybiony należało zatem uznać zarzut naruszenia art. 5 ust. 3 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem za „nadzwyczajne okoliczności” w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 można uznać zdarzenia, które ze względu na swój charakter lub swoje źródło nie wpisują się, jako nieodłączny element, w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne panowanie nad nimi, przy czym te dwie przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie (wyroki: z dnia 4 kwietnia 2019 r., G., C-501/17, EU:C:2019:288, pkt 20; z dnia 12 marca 2020 r., F., C-832/18, EU:C:2020:204, pkt 38).

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Okręgowego nie sposób stanowiska TSUE wyrażonego w wyroku z dnia 11 maja 2023 r. w sprawie o sygn. akt C-156/22 przełożyć na grunt niniejszej sprawy. Podkreślenia bowiem wymaga, że lotnisko w P. znajduje się poza bazą obsługującego przewoźnika. Biorąc pod uwagę, że P. położone jest na wyspie, brak było również możliwości niezwłocznego oddelegowania innego pilota mogącego zastąpić hospitalizowanego pierwszego oficera, w taki sposób aby lot rozpoczął się o zaplanowanej porze. Co więcej w istocie mimo braku bazy danego przewoźnika na przedmiotowym lotnisku, w dyspozycji przewoźnika znajdował się inny pilot, który został natychmiast wyznaczony do odbycia lotu w zastępstwie niedysponowanego członka załogi w najwcześniejszym możliwym terminie zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi obowiązkowej przerwy po wcześniejszym odbyciu długodystansowym. Podkreślenia wymaga, że w danym stanie faktycznym pozwany podjął

wszelkie możliwe środki celem zminimalizowania rozmiaru opóźnienia. Stąd zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszym składzie, brak możliwości zastosowania w przedmiotowej sprawie wniosków płynących z ww. wyroku TSUE.

Uznać zatem należy, że nieobecność pilota w danym stanie faktycznym stanowiła nadzwyczajną okoliczności, której nie można było uniknąć mimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Sąd Okręgowy w pełni zgadza się ze stanowiskiem wyrażonym w tym zakresie przez Sąd Rejonowy. Stwierdzić należy, że nie jest możliwe ani tym bardziej ekonomicznie uzasadnione utrzymywanie na każdym lotnisku obsługiwanym przez danego przewoźnika zapasowych członków załogi. Takie działania nie mieszczą się w pojęciu wszelkich racjonalnych środków, do podjęcia których zobowiązany jest przewoźnik w celu uniknięcia nadzwyczajnych okoliczności. Przepis art. 5 ust 3 ww. rozporządzenia nie może być interpretowany jako nakładający - tytułem racjonalnych środków - obowiązek posiadania zastępczej załogi na każdym lotnisku, z którego loty obsługuje konkretny przewoźnik. Ocena zdolności przewoźnika lotniczego do zapewnienia całego przewidzianego lotu w nowych warunkach wynikających z nagłej, niespodziewanej nieobecności pilota wywołanego poważaną chorobą powinna być dokonywana z troską o to, aby powyższe nie skutkowało doprowadzeniem przewoźnika lotniczego do dokonywania nadmiernych poświęceń z punktu widzenia możliwości jego przedsiębiorstwa w danym momencie.

Już jedynie na marginesie wskazać należy, że konieczność zapewnienia określonej liczby członków załogi na każdym z lotnisk doprowadziłaby ostatecznie do wzrostu cen usług świadczonych przez tych przewoźników, co ostatecznie uznać należy za kierunek sprzeczny z celami, w związku z którymi wprowadzono przedmiotowe rozporządzenie.

W konsekwencji słusznie uznano, że w okolicznościach faktycznych sprawy, przewoźnik lotniczy nie był w stanie zapobiec wskazanemu zdarzeniu w postaci nagłej nieprzewidzianej nieobecności niezbędnego członka załogi, w związku z czym tego typu okoliczność należało traktować jako zdarzenie nadzwyczajne. Niezasadne okazały się zatem zarzuty naruszenia art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. oraz art. 6 k.c. Prawdłowo bowiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo uznając, iż pozwany wykazał istnienie przesłanki egzoneracyjnej, o której mowa w art. 5 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Magdalena Majewska